

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Německý jazyk pro 2. stupeň ZŠ

tradiční
modelový ŠVP

2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět	Německý jazyk
Využití vzdělávací obory	Další cizí jazyk
Průřezová témata (PT)	x
Klíčové kompetence (KK)	<ul style="list-style-type: none"> — komunikační — k učení — k řešení problémů — osobnostní a sociální — digitální — kulturní — k podnikavosti a pracovní — k občanství a udržitelnosti
Základní gramotnosti (ZG)	Čtenářská a pisatelská

Informace o pojetí předmětu	<p>Žák se seznamuje s německým jazykem, přičemž využívá svých znalostí mateřského jazyka a předchozích zkušeností s učením se anglickému jazyku. Vnímá podobnosti a rozdíly mezi jednotlivými jazyky a kulturami. V komunikaci se učí být respektující, trpělivý a nápomocný, zároveň posiluje svou odvahu a sebevědomí vyjádřit se a také schopnost požádat o podporu. Průřezová témata nejsou do výuky cizích jazyků přímo zařazována z důvodu náročnosti na jazykové vybavení žáků. Důležité ale je zařazovat do výuky jednoduché promluvy, texty, a informace, týkající se témat, která jsou v souladu s hodnotami témat průřezových.</p>
Informace o obsahu předmětu	<p>Osvojované dovednosti, tematické okruhy a gramatické struktury jsou předurčeny cílovou úrovní A1 dle SERR. Při výuce usilujeme o zvládnutí poslechu a čtení (recepční dovednosti), mluvení a psaní (produkční dovednosti), reakcí na partnera (interakční dovednosti) a zprostředkování informací třetí osobě (mediační dovednosti) ze strany žáka. Žák rozumí každodenní slovní zásobě a elementárním frázím. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a je ochotný mu pomoci. Dopouští se chyb, které mohou vést k nedorozumění. V modelovém ŠVP nejsou provazby mezi předměty a ročníky stanoveny na základě konkrétního učiva, protože k rozvoji jazykových dovedností prostřednictvím obsahu lze využívat neomezené množství zdrojů z různých oborů.</p>
Časová dotace	0 + 2 + 1 + 1
Organizace výuky předmětu	Výuka probíhá pod vedením aprobovaných vyučujících s maximálním počtem 15 žáků ve skupině.
Podmínky pro výuku předmětu	Výuka je vedena alespoň jednou týdně v jazykových laboratořích či specializovaných učebnách s možností využití digitálních technologií. Další hodiny mohou být realizovány v kmenových třídách. Dle možností organizuje škola přeshraniční projektové dny či on-line aktivity se zahraničními školami.

Vzdělávací strategie

Vyučovací předmět	Německý jazyk
Využité vzdělávací obory	Další cizí jazyk
Průřezová témata (PT)	x
Klíčové kompetence (KK)	<ul style="list-style-type: none"> — komunikační — k učení — k řešení problémů — osobnostní a sociální — digitální — kulturní — k podnikavosti a pracovní — k občanství a udržitelnosti
Základní gramotnosti (ZG)	Čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence rozvíjíme zejména s využitím těchto vzdělávacích strategií:

KKU	Klíčová kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> — řídíme vlastní procesy učení — plánujeme sekvence navazujících vyučovacích hodin směřujících k dlouhodobým cílům — před započatím práce mapujeme se žáky osvojení prozatímních postupů práce, učení — nastavujeme přiměřené vzdělávací cíle pro každého ze žáků — shromažďujeme a sdílíme zdroje, které mohou žákům pomoci v učení (např. různé procvičovací digitální programy, portfolio kompetencí) — podporujeme odpovědnost žáků za jejich učení tím, že jim vytváříme příležitosti aktivně využívat to, co se naučili — dáváme prostor žákům učit se mezi sebou navzájem — vytváříme bezpečný prostor pro práci s chybou (za chybu žáky netrestáme, společně hledáme cestu, jak chybu příště eliminovat a jak ji využít k dalšímu rozvoji) — průběžně se žáky reflektujeme, co zvládli, co mají a nemají upevněno (podle toho měníme dlouhodobý plán výuky a přizpůsobujeme ho potřebám žáků) — zamýšlíme se se žáky nad tím, co jim pomáhá k učení (prostor, čas, pomůcky, forma práce, styly učení) — učíme žáky využívat čas (využívám časomíru apod. i pro běžné úkoly) — pokud žák neplní úkoly, intervenujeme – snažíme se v diskusi se žákem / s rodiči dopátrat toho, proč tomu tak je, ve spolupráci se snažíme nastavit další cíle a plány učení — vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné podpoře při učení (s prvky konkurence a soutěživosti při výuce nakládáme tak, aby nebyla narušena spolupráce a vzájemná podpora ve třídě) — uvědomuje si důležitost celoživotního charakteru učení — propojujeme výuku se zkušenostmi žáků a zprostředkováváme jim smysl vyučovaného obsahu (proč se konkrétní obsah či kompetenci učí) — podporujeme u žáků postoje (nastavení mysli), které jim pomáhají rozvinout a udržet motivaci (např. Mé schopnosti nejsou fixní, ale mohu je rozvinout a rostou s mým úsilím; Mohu uspět a už jsem v minulosti mnohokrát uspěl; Překonávám překážky, a to mě posiluje) — vytváříme dynamické a interaktivní učební aktivity, které stimulují zvědavost a aktivní účast žáků
------------	----------------------------	--

		<ul style="list-style-type: none"> — podporujeme žáky v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat, o chybách přemýšleli a dále se z nich učili, odkryváme žákům vlastní chyby jako příležitosti k učení — poskytujeme zpětnou vazbu, která je konkrétní a umožňuje žákům cíleně zlepšovat jejich dovednosti — vedeme žáky k sebehodnocení na základě kritérií, kterým rozumějí, a podporujeme tím jejich odpovědnost za vlastní učení — preferujeme pozitivní zpětnou vazbu
KKK	Klíčová kompetence komunikační	<ul style="list-style-type: none"> — vyjadřujeme se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volíme s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci — do hodin zahrnujeme prvky dramatické výchovy a role-play, při kterých mohou žáci experimentovat s různými perspektivami a formami vyjádření v různých, i potenciálně konfliktních komunikačních situacích — ukazujeme žákům různé možnosti neverbální komunikace v souladu s danou komunikační situací — přemýšlíme o komunikačním záměru autora sdělení — vytváříme situace, při kterých jsou žáci nuceni volit mezi různě vhodnými receptivními strategiemi, např. zadáním konkrétního cíle poslechu či čtení (abstrahovat hlavní myšlenku, odpovědět na vytyčené otázky, doplnit chybějící informace, připravit poznámky pro další využití apod.) nebo vytyčením časového limitu; zpětně se žáky tento proces reflektujeme — během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobujeme vlastní projev tak, že aktivně reagujeme na projev partnera, a tím přispíváme ke kultivovanosti konkrétní situace — zařazujeme do výuky prvky dramatické výchovy a role-play, v rámci kterých žáci přebírají různé role v simulovaných komunikačních situacích a experimentují s různými způsoby vyjadřování reakcí na verbální i neverbální jednání komunikačních partnerů — vystupujeme jako model aktivního naslouchání a efektivní komunikace, demonstrujeme, jak se adaptovat na různé komunikační styly a situace — využíváme svůj vícejazyčný repertoár, aby se žáci vypořádali s jednoduchými každodenními situacemi vyžadujícími komunikaci v cizím jazyce a překonání odlišností mezi lidmi z různých prostředí či kultur — prostřednictvím různých jazykových aktivit, hovorů či her necháváme žáky hledat podobnosti a rozdíly mezi strukturami různých jazyků, a zároveň tak objevovat a reflektovat strategie učení se cizím jazykům
KOS	Klíčová kompetence osobnostní a sociální	<ul style="list-style-type: none"> — aktivně přispíváme ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody) — vytváříme prostředí, kde se žáci cítí bezpečně a jsou schopní sdílet své pocity a zkušenosti, mají na práci adekvátní čas — komunikujeme se žáky s respektem, tj. partnersky, vstřícně a otevřeně; projevujeme zájem o každého žáka, nabízíme žákům dialog a spolupráci, respektujeme sebepojetí, identitu a potřebu autonomie v jednání jednotlivých žáků — pravidelně měníme aktivity a činnosti v návaznosti na potřeby žáků — efektivně využíváme různé možnosti přizpůsobení prostorového uspořádání třídy, vybavení a pomůcek v závislosti na zvolených cílech (aktivní výzdoba třídy – práce žáků, originalita, centra aktivit) — vrovňáváme se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem — vědomě pracujeme s vlastními předsudky — dáváme žákům prostor spoluvytvářet pravidla (pracujeme se sankcemi za porušení pravidel transparentně a v souladu s pravidly školy; usilujeme o to, aby co nejvíce odpovídaly přirozeným důsledkům přečinu) — důsledně reagujeme na případné chování žáků, které závažně narušuje prostředí pro učení nebo vztahy ve třídě i se učiteli

KOB	Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	<ul style="list-style-type: none"> — projevujeme ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku — svým příkladem modelujeme vhodné chování vůči živým bytostem/organismům a okolnímu prostředí — zohledňujeme vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických — vytváříme zadání, při nichž žák potřebuje srovnávat shodné a odlišné rysy různých situací a systémů – v rámci oboru i napříč různými oblastmi — uskutečňujeme kroky směřující k udržitelnosti na základě promyšlení různých scénářů možného budoucího vývoje — modelujeme svým profesním, osobním a občanským chováním vhodné postupy z hlediska udržitelnosti
KPP	Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	<ul style="list-style-type: none"> — efektivně přispíváme k úspěšné týmové spolupráci — vytváříme různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi, pomáháme žákům nastavit role, nabízíme možnost výběru rolí
KRP	Klíčová kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> — reflektujeme osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení — podporujeme reflexi vlastních reakcí a srovnání s reakcemi ostatních — podněcujeme žáky k aktivitě, nabízíme ve třídě brainstormingové situace na konkrétní témata nebo problémy s ohledem na etické a sociální důsledky — stanovujeme žákům kritéria pro to, jak kriticky hodnotit nápady a zvažovat různé možnosti — kriticky hodnotíme informace z různých zdrojů — umožňujeme používat prostředky digitální techniky k vyhledávání zdrojů — vytváříme bezpečné prostředí, ve kterém se žáci nebojí vyjadřovat své postoje — umožňujeme využívat nejrůznější prostředky k vyhledávání a ověřování zdrojů
KKT	Klíčová kompetence kulturní	<ul style="list-style-type: none"> — rozpoznáváme estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňujeme jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními — používáme umělecká díla z různých kultur a historických období k porozumění a respektu k různým kulturním tradicím a perspektivám — využíváním uměleckých děl a kulturních projevů ve výuce se snažíme obohatit učební prostředí a poskytnout žákům inspirativní a interaktivní způsob učení — hodnotíme kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnáváme je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí — povzbuzujeme žáky k hlubší reflexi jejich vlastních kulturních tradic a hodnot a vedeme diskuse o jejich zkušenostech s jinými kulturami prostřednictvím médií, cestování nebo komunitních událostí — vedeme žáky k tomu, aby kriticky uvažovali o stereotypch a předsudcích vůči jiným kulturám a přemýšleli, jak může respekt k odlišnostem obohatit jejich život
KDI	Klíčová kompetence digitální	<ul style="list-style-type: none"> — účelně a uvážlivě sdílíme data a informace v digitálním prostředí s cílem osobního růstu, podpory školní či zájmové komunity nebo za účelem týmové práce na školních projektech — při vytváření a sdílení digitálního obsahu vedeme žáky k uvědomování si vlastních autorských práv a k respektu k autorským právům ostatních — generujeme digitální obsah v různých formátech s cílem umocnit výstupy vlastní tvořivé činnosti — zařazujeme do výuky takové aktivity, ve kterých žáci vyjadřují své představy za pomoci digitálních technologií — podporujeme žáky v experimentování s různými možnostmi, jak vyjádřit myšlenky za pomoci digitálních technologií — nabízíme žákům zdroje a příležitosti k úpravám digitálního obsahu s cílem přizpůsobit ho či obohatit pro další účely

Základní gramotnosti rozvíjíme zejména s využitím těchto vzdělávacích strategií:

ZGC	Základní gramotnost čtenářská a pisatelská	<ul style="list-style-type: none"> — volíme četbu s přínosným obsahem pro daný účel — při psaní používáme takovou stavbu textu a prostředky, které co nejlépe slouží záměru jeho sdělení (např. výstižná a přesná pojmenování, uspořádaný slovosled, členění textu) — posuzujeme texty z hlediska jejich přínosnosti pro žáky — vyjasňujeme si, jak vidí sebe sama, kdo je, jaký je, k čemu patří nebo se hlásí, čím je cenný ve vlastních očích nebo u druhých — najdeme ve složitějším schématu (např. v koláčovém grafu, víceúrovňové tabulce, v mapě výskytů některého jevu) potřebné informace — při psaní dodáváme k faktickým tvrzením zdroje a argumenty — při psaní volíme formu, uspořádáváme text a vybíráme prostředky tak, abychom dosáhli svého záměru vzhledem k adresátovi a kontextu — vybíráme, umísťujeme, případně pojmenováváme obrázky a vizuální prvky tak, aby přispívaly k porozumění významu textu a působily na čtenáře podle jeho záměru — citujeme zdroje podle normy (např. s využitím generátoru citací) — monitorujeme průběžně své porozumění čtenému textu, reflektujeme, které konkrétní čtenářské strategie a postupy žákům činí problémy, volíme strategie překonávající neporozumění.
ZGM	Základní gramotnost logicko-matematická	<ul style="list-style-type: none"> — povzbuzujeme žáky, aby hodnotili zdroj informací pro rozhodnutí o pravdivosti — vedeme žáky k tomu, aby rozpoznávali nesrovnalosti a zpochybňovali nepodložená tvrzení — umožňujeme žákům vyvozovat závěry z jednoznačných předpokladů (dedukce) — poskytujeme žákům dostatek příležitostí, aby z jednotlivostí formulovali všeobecné závěry (indukce)

Tradiční modelový ŠVP / Německý jazyk pro 2. stupeň ZŠ

Dílo vzniklo v IPs Podpora kurikulární práce škol.

Registrační číslo projektu CZ.02.02.XX/00/22_005/0004756

Dílo podléhá licenci Creative Commons CC BY SA 4.0

- Uveďte původ - Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je kolektiv autorů NPI ČR.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

Národní pedagogický institut
České republiky
Praha, leden 2025
www.npi.cz